

вважають за краще поєднувати оздоровлення та звичайний відпочинок, а їх левова частка віддає перевагу турам вихідного дня;

– не втратив своїх позицій і пізнавальний туризм поруч з віртуальними вкрапленнями. Чимало туристів побоюються планувати зарубіжні мандрівки через поширення коронавірусної інфекції, однак ніщо не заважає їм оглянути визначні пам'ятки того чи того регіону на майданчиках різних онлайн-проектів. Отже, можемо констатувати той факт, що уподобання мандрівників продовжать змінюватися. Сучасний світ диктує свої правила, які виформовують нові світоглядні переконання та бажання потенційних туристів.

Н.В. Погуда

Харківський національний економічний університет імені Семена

Кузнеця, Харків

ТУРИСТИЧНА СФЕРА ЯК ІНДИКАТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Від діяльності суб'єктів підприємницької діяльності залежить як їх особистий рівень доходу, так і соціально-економічний рівень розвитку регіону. Оскільки для деяких регіонів України туристична сфера є однією із пріоритетних і таких, що забезпечують суттєвий рівень надходжень до бюджету. Соціально-економічний розвиток регіону суттєво залежить і від природних та антропогенних ресурсів, які знаходяться та використовуються на його території. Чим більше існує визначних природних об'єктів, пам'яток архітектури або атракційних пропозицій, тим більшим буде інтерес до конкретного регіону, відповідно це призведе до зростання туристичного потоку, і як результат, до покращення економічних та соціальних показників розвитку регіону.

До 2020 року туристична сфера в Україні мала позитивні щорічні темпи зростання, забезпечуючи як і зростання зайнятих у цій та суміжних з нею сферах діяльності, так і покращення основних показників розвитку регіону. Так за даними Національної туристичної організації України на територію України

з метою туризму прибуло 98,6% від загальної кількості відвідувачів, де чисельність іноземних громадян становила 13,7 млн.ос., а кількість українців, що виїжджали з країни склала 29,3 млн.ос. Слід відмітити, що в'їзний туристичний потік після подій 2014 року суттєво скоротився, у той же час, як виїзний показує щорічне зростання в середньому 5,5%. Країнами лідерами протягом останніх років були прикордонні країни, а саме Польща, Росія, Угорщина. Сальдо туристичних послуг протягом даного ж періоду було від'ємним, хоча темпи зростання імпорту у 2019 році були 7,3%, а експорту 12,1%.

Обсяг реалізації товарів та послуг у сфері туризму у 2019 році становив 265 млрд.грн., при цьому найбільшу частку серед реалізації послуг розміщення у 2018 р. було надано у м. Київ (5,9%), Львівській області (2,1%), Одеській області (1,9%), Запорізькій та Івано-Франківській областях по 0,6%.

У розрізі колективних засобів розміщення, які прийняли найбільшу кількість іноземців у 2019 році, лідирують м. Київ (майже 60%), Львівська (14,5%) та Одеська області (6,7%). Частка туризму у валовому внутрішньому продукті України у 2019 році становила: валова додана вартість, що створена у галузях туризму (наприклад, заклади розміщення, харчування, транспортні підприємства) 11,6%, валова додана вартість, що була створена безпосередньо у туризмі 4,9% від ВВП країни. Аналізуючи кількість зайнятих у сфері туризму у 2019 році, найбільша кількість працівників характерною була для турагентів (7272 осіб), у туроператорів працювало 4826 осіб. Чисельність даних підприємств становила 4441, що обслуговували 5,3 млн.ос., де 88% становив виїзний туризм. За кількістю обслуговуваних осіб за видами транспорту, то рейтинг очолює залізничний - 155 млн.ос., послугами автомобільного виду транспорту скористалися 124 млн. пасажирів, авіаційним – 14 млн. осіб та 0,7 млн. ос. водним. Аналізуючи пасажиропотік авіакомпаній, то 90% склали міжнародні перевезення, а решту 10% - внутрішні.

Найбільш рентабельними підприємствами у 2019 році серед галузей туризму були готелі та підприємства закладів розміщення (22,3%), оренда автомобілів (18,2), оренда власної нерухомості (17,9%) та туристичні агентства (4,4%).

Тобто туристична та суміжні з нею сфери діяльності до 2020 року були рентабельними та такими, що впливали і на показники економічного розвитку конкретних регіонів України.

Отже, аналізуючи вплив галузей туризму через призму основних показників можна зробити висновок, що соціально-економічний розвиток регіону визначається темпами розвитку основних галузей, які є ключовими для нього. За умови зростання частки підприємств невиробничої сфери, актуальними стають питання залучення більшої кількості туристів, розвитку інфраструктури, підготовки висококваліфікованих кадрів, мовного рівня фахівців, законодавчого регулювання та сприятливої податкової й інвестиційної політики. Ці проблеми характерні для усіх галузей, у тому числі і галузей туризму.

Пораденко Олена Сергіївна

к.е.н, доцент, Західноукраїнський національний університет

ТРАНСПОРТ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Транспорт є важливою галуззю національної економіки будь-якої країни, а також усього світового господарства у цілому. Розвитку транспорту як складової частини інфраструктури постійно приділяють велику увагу уряди практично всіх країн світу. Роль транспорту не зводиться тільки до переміщення пасажирів, він активно впливає на весь процес розширеного відтворення, сприяючи економічному та культурному розвитку суспільства. Велика роль транспорту є у вирішенні соціальних проблем, забезпеченні ділових, культурних і туристичних поїздок населення, розвитку міжнародних економічних відносин, що сприяє здійсненню взаємовигідного обміну між різними країнами.

Розвиток туристичного бізнесу в умовах ринку вимагає наявності рекреаційних ресурсів, капіталу, технологій, кадрів. Перетворення туризму в масове явище створює ряд проблем, пов'язаних з його транспортним обслуговуванням. Це відноситься як до транспорту загального користування, так і спеціалізованому